

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 20 maart 2023
(OR. en)

7264/23

COASI 59
ASIE 26
CFSP/PESC 417
COHAFA 31
DEVGEN 60
SUSTDEV 44
COPS 125
POLMIL 50
MIGR 90

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	20 maart 2023
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	7191/23, 7234/23
-----------------	------------------

Betreft:	Afghanistan
	- Conclusies van de Raad (20 maart 2023)

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over Afghanistan, die de Raad op 20 maart 2023 tijdens zijn 3941e zitting heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over Afghanistan

1. De Europese Unie herhaalt dat zij zich principieel blijft inzetten voor vrede en stabiliteit in Afghanistan en voor de bevolking van het land. Een stabiel Afghanistan is in het belang van de internationale gemeenschap als geheel, om regionale instabiliteit, terroristische dreigingen, gedwongen ontheemding en irreguliere migratie te voorkomen.
2. De EU bevestigt het belang en de geldigheid van de in de conclusies van de Raad van 15 september 2021 opgenomen ijkpunten voor het beleid en de acties van de door de Taliban benoemde interim-regering. De EU roept de Taliban nogmaals op om, in het belang van de Afghaanse bevolking, alle mensenrechten te eerbiedigen, te beschermen en na te leven, mensenrechtenschendingen aan te pakken, een inclusieve en representatieve regering op te zetten, te voorkomen dat Afghanistan een uitvalsbasis wordt voor terrorisme of dat vanuit Afghanistan terrorisme wordt gefinancierd of naar andere landen wordt geëxporteerd, ongehinderde en niet-discriminerende humanitaire toegang te verlenen en veilige en ordelijke reizen van en naar Afghanistan te blijven toestaan.
3. De EU betreurt dat de handelingen en besluiten van de Taliban sinds de omverwerping van de grondwettelijk gekozen regering in augustus 2021, in tegenstelling tot hun verbintenissen, hebben geleid tot een dramatische verslechtering van de mensenrechten en de politieke, economische en humanitaire situatie van het Afghaanse volk, met name voor vrouwen en meisjes. Het gaat daarbij om voortdurende en systematische schendingen van burger-, politieke, sociale, economische en culturele rechten van het Afghaanse volk die erkend zijn in internationale verdragen waarbij Afghanistan partij is. De Taliban zijn als enige verantwoordelijk voor de gevolgen van hun acties, bevelen en besluiten en hun gebrek aan binnenlandse en internationale legitimiteit.

4. De EU is verontrust over de berichten van systematische mensenrechtenschendingen en veroordeelt deze schendingen met klem, met name die van de rechten van vrouwen, meisjes en jongens, personen die tot etnische of religieuze minderheden behoren, lhbt'i'ers, mensenrechtenverdedigers, journalisten en andere mensen die werkzaam zijn in de media, voormalige veiligheidstroepen en politici, ondanks de zogenaamde amnestie die door de Taliban werd aangekondigd. Degenen die mensenrechten en het internationale recht schenden moeten ter verantwoording worden geroepen. In dit verband herinnert de EU eraan dat Afghanistan partij is bij het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof. De EU en haar lidstaten zijn bereid de activering van de in de mensenrechtenverdragen waarbij Afghanistan partij is voorziene verantwoordingsmechanismen te overwegen.
5. De institutionalisering van grootschalige en systematische discriminatie op grond van geslacht door de Taliban is zeer zorgwekkend en in de wereld ongeëvenaard. De EU veroordeelt krachtig de besluiten van de Taliban die ertoe hebben geleid dat de situatie van vrouwen en meisjes over de hele lijn is verslechterd door hen uit te sluiten van het openbare leven en hen hun mensenrechten te ontfangen, waaronder hun recht op onderwijs, werk en bewegingsvrijheid. Met hun discriminerende besluit om vrouwen te verbieden voor nationale en internationale niet-gouvernementele organisaties te werken, belemmeren de Taliban de verstrekking van humanitaire hulp en de ondersteuning van basisbehoeften aan het Afghaanse volk en zijn zij sinds augustus 2021 verantwoordelijk voor de verdere achteruitgang van de zorgelijke humanitaire en economische situatie in het land.
6. In dit verband herhaalt de EU, herinnerend aan de conclusies van de Raad over vrouwen, vrede en veiligheid van 17 december 2018 en van 14 november 2022, haar toewijding aan gendergelijkheid en genderresponsieve actie, onder meer door ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd voor en bij te dragen tot de bestrijding van alle vormen van discriminatie en geweld tegen vrouwen en kinderen.

7. De EU herhaalt dat zij vastbesloten is de volledige participatie van alle Afghanen, met inbegrip van vrouwen, meisjes en personen die tot etnische en religieuze minderheden behoren, in Afghanistan in iedere levenssfeer onverminderd te blijven steunen. De EU roept de Taliban op hun repressieve besluiten onmiddellijk terug te draaien, inclusief de besluiten die onderwijs voor vrouwen en meisjes en hun volledige, gelijke en betekenisvolle deelname aan het openbare leven beperken. Beperkingen op de toegang van vrouwen en meisjes tot onderwijs zal de economie en de ontwikkeling van Afghanistan verder schaden.
8. De EU staat klaar om aanvullende gerichte beperkende maatregelen te nemen tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor ernstige mensenrechtenschendingen. Deze beperkende maatregelen worden zo vormgegeven dat ze geen negatieve gevolgen hebben voor de Afghaanse bevolking en kunnen worden teruggedraaid.
9. In overeenstemming met Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid, met Resolutie 2250 van de VN-Veiligheidsraad over jongeren, vrede en veiligheid en met latere toepasselijke VN-resoluties, herinnert de EU aan de cruciale rol van vrouwen en jongeren bij het voorkomen en beëindigen van conflicten, vredesonderhandelingen, de humanitaire respons en de wederopbouw na een conflict, en benadrukt zij het belang van hun gelijke deelname en volledige betrokkenheid bij alle inspanningen voor het behoud en de bevordering van vrede en veiligheid.
10. De EU en haar lidstaten zullen Afghaanse vrouwen een podium blijven bieden, inclusief "Hear Us" en het door de EU gesteunde Forum van Afghaanse vrouwelijke leiders, zodat de internationale gemeenschap hun perspectieven kan horen en hiermee rekening kan houden bij de internationale beleidsvorming inzake Afghanistan.

11. De EU veroordeelt met klem het verbod voor vrouwen om voor nationale en internationale niet-gouvernementele organisaties te werken en roept de Taliban op hun besluit onmiddellijk in te trekken. Als een van de belangrijkste verstrekkers van bijstand aan de bevolking van Afghanistan blijft de EU vastbesloten haar steun voort te zetten om de ernstige humanitaire en sociaal-economische crisis te verlichten. De EU is bereid humanitaire en basisbehoeften en steun voor levensonderhoud te verstrekken volgens een principiële benadering en in overeenstemming met het internationaal recht, waaronder het internationaal recht inzake de mensenrechten en het internationaal humanitair recht, met inachtneming van de humanitaire beginselen en, met name in dit stadium, de "Guiding principles and donors' expectations" (leidende beginselen en verwachtingen van donoren) voor humanitaire hulpverlening.
12. De principiële benadering van de EU houdt met name in dat de steun kan worden voortgezet wanneer vrouwen een betekenisvolle rol kunnen spelen bij de verlening van de steun en begunstigden blijven, volgens het niet-schaden- en het non-discriminatiebeginsel, in de geest van "door vrouwen voor vrouwen", waarbij ook de veiligheid van de begunstigden wordt beschermd. Vrouwelijke personeelsleden die onder het verbod vallen, mogen niet worden vervangen. In gevallen waarin de activiteiten niet volgens de principiële benadering van de EU kunnen worden voortgezet, zal de EU-steun voor die activiteiten worden heroverwogen. In dat verband wordt een robuust monitoringmechanisme ingesteld. De EU roept de Taliban op het internationaal humanitair recht, de neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van hulpoperaties voor humanitaire en basisnoden te eerbiedigen en te garanderen dat alle hulpverleners, inclusief alle vrouwelijke personeelsleden, hun rol in de hulpverlening kunnen blijven vervullen en vrije en ongehinderde toegang krijgen tot het gehele grondgebied.
13. De EU zal standvastig steun blijven verlenen aan Afghaanse onafhankelijke media, maatschappelijke organisaties, waaronder organisaties die zich bezighouden met mensenrechten en vrouwenrechten, en mensenrechtenverdedigers, die zich inzetten ondanks hun beperkte bewegingsruimte en de risico's.
14. De EU werkt nauw samen met alle regionale en internationale partners en onderstreept de sleutelrol van de VN in Afghanistan. De EU zal haar volledige steun blijven verlenen aan de Bijstandsmissie van de Verenigde Naties in Afghanistan (Unama), die een uitgebreid mandaat heeft met een sterke mensenrechtencomponent, zoals uiteengezet in Resolutie 2678 (2023) van de VN-Veiligheidsraad, alsook aan het werk van de speciale rapporteur van de VN voor de mensenrechtensituatie in Afghanistan.

15. De Raad is ingenomen met de aanwezigheid van de EU in Kabul, langs welke weg de hulpverlening wordt opgevoerd, de politieke, veiligheids-, economische en humanitaire situatie wordt gemonitord, de operationele coördinatie en contacten met uitvoerende partners en de bevolking van Afghanistan worden vergemakkelijkt, en de nodige operationele samenwerking met de de facto autoriteiten wordt voortgezet, zonder hun enige legitimiteit te verschaffen. Via haar aanwezigheid in het land zal de EU prioriteit blijven geven aan directe steun voor en samenwerking met de Afghaanse bevolking, onder meer door vrije en veilige doorgang te faciliteren voor Afghanen die door EU-lidstaten kunnen worden opgevangen.
16. De Raad herinnert aan het belang van het werk van de speciale gezant van de EU voor Afghanistan, die het standpunt van de EU vertolkt in dialogen met regionale en internationale partners en een brede waaier van belanghebbenden, zowel in Afghanistan als daarbuiten, en in contacten met de de facto autoriteiten in nauwe samenwerking met de lidstaten. De EU en haar lidstaten benadrukken opnieuw het belang van een voortdurende dialoog en samenwerking met alle regionale en internationale partners ter bevordering van een stabiel, veilig en welvarend Afghanistan. De regelmatige dialoog tussen de EU en de Centraal-Aziatische partners over Afghanistan en het overleg met de buurlanden van Afghanistan, landen met een moslimmeerderheid, de Organisatie van Islamitische Samenwerking en de Golfstaten – overeenkomstig de gezamenlijke mededeling over een strategisch partnerschap met de Golf van 18 mei 2022 – blijft een prioriteit. De EU is in dit verband ingenomen met de krachtige verklaringen van de internationale gemeenschap, met name de Organisatie van Islamitische Samenwerking, over onderwijs voor vrouwen en meisjes.
17. De EU maakt zich ernstig zorgen over de aanwezigheid en operaties van terroristische groeperingen in Afghanistan, onder meer van Islamitische Staat – Khorasan Provincie (IS-KP) en Al Qaida. De EU veroordeelt de aanhoudende terroristische aanslagen tegen de Afghaanse bevolking, met name personen die tot etnische of religieuze minderheden of de internationale gemeenschap in Afghanistan behoren, en tegen buurlanden. Er moet worden voorkomen dat Afghanistan opnieuw een uitvalsbasis wordt voor terrorisme en gewelddadig extremisme, voor de planning ervan of voor opleiding erin, en dat terrorisme en gewelddadig extremisme vanuit het land worden gefinancierd of naar andere landen worden geëxporteerd, alsook dat het land andere landen bedreigt of aanvalt. De EU herinnert in dit verband aan de eenduidige eis dat de Taliban alle directe en indirecte banden met terrorisme verbreken en herhaalt dat de Taliban verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van terrorisme. De EU blijft zich inzetten voor de uitvoering van het EU-actieplan terrorismebestrijding voor Afghanistan en Resolutie 2593 (2021) van de VN-Veiligheidsraad.

18. De EU en haar lidstaten staan klaar om hun steun aan de buurlanden en partners van Afghanistan in de ruimere regio verder op te voeren om negatieve overloopeffecten te voorkomen, waaronder de uitvoer van terrorisme, gewelddadig extremisme en religieuze radicalisering. De EU zal het regelmatig overleg over terrorismebestrijding met betrokken partners en buurlanden opvoeren in bilaterale, regionale of multilaterale fora/structuren, en zal hun capaciteitsopbouw blijven steunen om terrorisme en gewelddadig extremisme te voorkomen en te bestrijden, in nauwe samenwerking met de lidstaten.
19. De EU maakt zich zorgen over de productie van en de handel in drugs en de gemelde toename van de papaverteelt, die ernstige gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid en veiligheid in Afghanistan, buur- en doorvoerlanden en Europa.
20. De EU maakt zich ook zorgen over het risico op proliferatie van handvuurwapens, lichte wapens en munitie in Afghanistan en daarbuiten en neemt er derhalve met instemming kennis van dat Unama een mandaat heeft gekregen om ondersteuning te verlenen aan regionale en internationale inspanningen om de illegale handel in en destabiliserende accumulatie van handvuurwapens en lichte wapens en de omleiding ervan in Afghanistan en de regio te voorkomen en tegen te gaan, en moedigt verdere ondersteuning van activiteiten in dit verband aan.
21. De EU erkent dat er een risico bestaat dat verdere verslechtering van de humanitaire en veiligheidsomstandigheden meer mensen ertoe dwingt Afghanistan te verlaten, wat kan leiden tot een toename van gedwongen ontheemding, met negatieve gevolgen voor de inspanningen tegen mensenhandel en voor het voorkomen van irreguliere migratie. De monitoring van migratiestromen en het risico op een toename van mensenhandel, migrantensmokkel en irreguliere migratie en de mogelijke instrumentalisering ervan, alsook van hybride dreigingen, moet worden voortgezet via bestaande netwerken en verder worden versterkt. In het kader van Team Europa zal de EU blijven samenwerken met en haar steun versterken aan derde landen, met name de buur- en doorreislanden die grote aantallen Afghaanse migranten en vluchtelingen opvangen, zodat die landen meer capaciteit hebben om vluchtelingen en gastgemeenschappen bescherming, waardige en veilige opvangvoorzieningen en duurzame bestaansmiddelen te bieden.

22. Bescherming bieden aan mensenrechtenverdedigers en andere Afghanen die gevaar lopen, blijft een prioriteit voor de EU. De EU en haar lidstaten zullen, op vrijwillige basis, personen die gevaar lopen veilige trajecten blijven bieden, met name via hervestiging en toelating op humanitaire gronden.
 23. De Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger van de EU en de Commissie ervoor te zorgen dat het standpunt van de EU wordt overgebracht aan alle actoren in Afghanistan, en aan onze regionale en internationale partners.
-